

Aanwezig:

Luc Van Hove, Burgemeester - Voorzitter

Steven Van Staeyen, Rudolf Willems, May Peeters, Hans Soetemans, Joris Geens, Mieke Maes, Schepen

Annick Smeets, Gemeentesecretaris

Verontschuldigd:

Advies omgevingsvergunningsaanvraag: W-kracht, plaatsing van 2 windturbines te Bisschoppenbos en Waterschap z/nr

Het college van burgemeester en schepenen,

Gelet op het Decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Gelet op het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Gelet op de brief van het Provinciebestuur van Antwerpen van 23 mei 2017, met referentie OMGP-2017-0002/VIBA – Poststuk PU-2017-00086574, waarbij het gemeentebestuur op de hoogte werd gebracht van de digitale omgevingsvergunningsaanvraag van W-kracht nv, voor de plaatsing en exploitatie van 2 windturbines te Waterschap en Bisschoppenbos z/nr, 2240 Zandhoven, met het verzoek zoals voorgeschreven in artikel 34 van het bovenvermeld uitvoeringsbesluit, een advies van het schepencollege uit te brengen.

Overwegende dat het dossier bekend gemaakt werd volgens artikel 16 van het omgevingsvergunningendecreet en ter inzage van de bevolking lag tussen 2 juni 2017 en 3 juli 2017 te 12.00u.

Overwegende dat er op vraag van het college van burgemeester en schepenen een informatievergadering werd gehouden voor de bevolking, die doorging op 13 juni 2017 om 19.00u.

Gelet op het proces-verbaal van sluiting van het openbaar onderzoek van 3 juli 2017, waaruit blijkt dat er 888 bezwaren werden ingediend.

Overwegende dat het college het aanvraagdossier, de standpunten, opmerkingen en bezwaren die zijn ingediend tijdens het openbaar onderzoek beoordeelt zoals vastgesteld in artikel 34 van het omgevingsvergunningsbesluit.

Het voorliggende project betreft de aanvraag tot bekomen van een omgevingsvergunning voor de inplanting van twee windturbines, ingediend door W-KRACHT NV.

De aanvraag heeft betrekking op de percelen gelegen te Zandhoven, kadastraal gekend onder afdeling 4 (Viersel), sectie A, nummers 249 B, 218 B en 223 F.

1) DE BESTEMMING EN STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN

a)

WT01 wordt ingeplant op het perceel 249B (meest westelijk gelegen windturbine), WT02 wordt ingeplant op de percelen 218B en 223F (meest oostelijk gelegen windturbine):

WT01 is conform het gewestplan gelegen in een gebied bestemd voor milieubelastende industrie.

WT02 is conform het gewestplan gelegen in agrarisch gebied.

b)

Geen van de drie kadastrale percelen is gelegen binnen de contouren van een definitief plan van aanleg dat de gewestplanbestemming wijzigt, zodat de stedenbouwkundige voorschriften conform de gewestplanbestemming van toepassing zijn.

c)

Er dient wel opgemerkt te worden dat WT01 (perceel 249B) (en bij uitbreiding het gehele gebied bestemd voor milieubelastende industrie) wel gelegen is binnen de contouren van het voorlopig vastgestelde gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Gemengd Bedrijventerrein Massenhoven'.

Conform dit RUP zal het hele gebied bestemd voor milieubelastende industrie omgevormd worden naar een gebied bestemd voor een gemengd regionaal of lokaal bedrijventerrein, al dan niet watergebonden, langs noord, oost en west omzoomd door landschappelijk buffergroen. Het perceel 249B zal gelegen zijn in de zone bestemd voor gemengd regionaal bedrijventerrein.

Er wordt volledig afgestapt van de milieubelastende industrie, en er wordt overgegaan op een bedrijvigheid die eerder overeenstemt met een gebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's, hetgeen ook reeds was opgenomen in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, waaraan dit RUP op dat vlak aldus uitvoering geeft.

d)

Ligging van de projectzone - bestemming in een straal van 500 meter - conform het gewestplan:

Perceel 249B grenst in het noordoosten aan een bosgebied.

Ten noorden is een ontginningsgebied, ingekleurd als recreatiegebied, en agrarisch gebied gelegen.

Ten oosten is agrarisch gebied gelegen.

Ten zuiden van het gebied voor milieubelastende industrie is, aan de overzijde van het Albertkanaal agrarisch gebied, woongebied met landelijk karakter, een bufferzone en de autosnelweg E313 gelegen.

Ten zuidwesten is een bufferzone en een ander gebied voor milieubelastende industrie gelegen.

Ten westen van het gebied voor milieubelastende industrie is een woongebied gelegen.

Percelen 218B en 223F grenzen enkel aan agrarisch gebied, waarin zij zelf ook zijn gelegen.

Ten noorden is ook nog bosgebied gelegen.

Ten oosten is ook nog parkgebied gelegen.

Ten zuidoosten is ook nog woongebied met landelijk karakter gelegen, zowel aan dezelfde zijde van het Albertkanaal als aan de overzijde, alsook een gebied voor verblijfsrecreatie aan de overzijde van het Albertkanaal.

Ten zuiden is, aan de overzijde van het Albertkanaal, ook agrarisch gebied, de

autosnelweg E313, en woongebied gelegen.

Ten zuidwesten is, aan de overzijde van het Albertkanaal, ook agrarisch gebied en woongebied met landelijk karakter gelegen.

Ten westen is ook een gebied voor milieubelastende industrie gelegen.

Voor het overige zijn in een straal van 500 meter geen gebieden gelegen die geordend zijn door andere plannen van aanleg dan het gewestplan.

2) VERENIGBAARHEID MET DE OMGEVING EN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING - AANVAARDBAARHEID OP VLAK VAN HINDER EN RISICO'S VOOR MENS EN MILIEU

a) aanpak van de beoordeling van de aanvraag

Het College wenste, in het kader van haar adviesverplichting conform artikel 34 van het Besluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning meer zekerheid te krijgen over de juridische en technische merites van het aanvraagdossier.

Het betreft een delicaat dossier, dat duidelijk op negatieve wijze leeft bij de inwoners, getuige waarvan de zeer vele bezwaren die werden ingediend.

Het was voor het College dan ook van groot belang om in dit dossier een goede analyse van de aanvraag te kunnen maken, en met kennis van zaken standpunt te kunnen innemen aangaande de aanvaardbaarheid van het project.

Om die reden heeft zij een advocatenkantoor (Elegis) met ervaring in windmolendossiers in de arm genomen teneinde haar bij deze opdracht te begeleiden.

In dit kader werd door Elegis ook aan een onafhankelijk studiebureau (SERTIUS) de opdracht gegeven om een 'desk study' uit te voeren van het aanvraagdossier: zij dienden een objectief nazicht van de technische aspecten van de aanvraag tegen de achtergrond van de milieutechnische regelgeving ter zake uit te voeren, teneinde de kunnen vaststellen of de aanvraag op zich technisch correct is, dan wel of de aanvrager in de studies of de interpretatie daarvan al fouten heeft gemaakt. Dergelijke 'desk study' heeft als beperking dat inhoudelijk niet kan worden nagegaan of alle uitgangspunten overeenstemmen met de realiteit en correct werden geïnterpreteerd. Gelet op de korte tijdspanne waarin deze studie moest worden uitgevoerd en waarbinnen de gemeente tot behandeling van de bezwaren en advisering dient over te gaan, leek dit echter de best mogelijke oplossing om toch een onafhankelijke en zo grondig mogelijke beoordeling van de aanvraag te bekomen.

Deze studie maakt integraal deel uit van onderhavig advies.

Deze studie van SERTIUS meldt (op p. 2) dat volgens de beschikbare gegevens de door de aanvrager uitgevoerde studies formeel volgens de regels der kunst en de huidige stand der techniek en wetenschap werden uitgevoerd.

Bij de behandeling van elk van de hinderaspecten, gaat de studie dieper in op de door de aanvrager uitgevoerde onderzoeken.

Deze studie besluit:

"Het omgevingsvergunningsaanvraagdossier, ingediend door W-Kracht NV, voor een windturbineproject van 2 windturbines van 2.3 MW te Zandhoven omvat een gedegen onderbouwing en wordt gestaafd door goede studies. Het dossier werd afgetoetst aan de van toepassing zijnde vereisten zoals voorgeschreven in Vlarem II en de omzendbrief RO/2014/02. Er kan geconcludeerd worden dat, met uitzondering van het veiligheidsinformatieplan, de nodige informatie in het dossier aanwezig is en dat er steeds een correcte evaluatie werd gemaakt van de beschikbare gegevens."

b) de verenigbaarheid met de omgeving en de goede ruimtelijke ordening

1.

De aanvraag lijkt op zich in overeenstemming te zijn met de geldende bestemmingsvoorschriften van gebieden voor milieubelastende industrie en agrarisch gebied.

Dit doet echter geen afbreuk aan de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen van de gemeente op vlak van ruimtelijke ordening op die locaties.

2.

In het op 31 augustus 2006 door de deputatie goedgekeurde gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt reeds duidelijk een visie weergegeven aangaande de gewenste landschappelijke structuur ter plaatse (eigen onderlijning):

“ Open ruimteverbindingen

Deze gebieden worden aangeduid omdat ze een overwegend onbebouwd karakter hebben en hierdoor een duidelijk scheidend element vormen tussen verschillende bebouwingsvormen in de gemeente. Het vrijwaren van deze gebieden van bebouwing is het hoofddoel.

Volgende gebieden worden geselecteerd:

1. Albertkanaal, tussen Vierseldijk en Domein Boenders;
2. Albertkanaal, tussen bedrijventerrein Massenhoven en Vierseldijk;
3. N14, tussen Goormansstraat en Domein van Hoodonck.

Volgende beleidslijnen worden voorgesteld:

- vrijwaren van deze gebieden voor verdere bebouwing.

Waar mogelijk worden deze gebieden als bouwvrije zones afgebakend. Dit is vooral mogelijk in de twee zones langs het Albertkanaal. Bebouwing die in de rand van deze zones voorkomt kan blijven bestaan. Aan deze bebouwing kunnen voorwaarden worden opgelegd om deze beter te integreren in de open ruimte verbinding (vb. stimuleren erfbeplanting, beperken bouwvolume...)

De verbinding ter hoogte van Hoodonck heeft voornamelijk tot doel om de resterende open ruimte te beschermen. De bestaande bebouwing in deze open ruimte corridor kan blijven bestaan, maar er kunnen voorwaarden worden opgelegd om deze beter te integreren in de open ruimte. “

Ook aangaande de gewenste ruimtelijk - economische structuur wordt als volgt opgenomen (p. 184 - 185 - 188 - eigen onderlijning) :

“ Een duidelijk standpunt innemen ten aanzien van de regionale bedrijvigheid langs het Albertkanaal.

De gemeente Zandhoven vormt een onderdeel van het economisch netwerk Albertkanaal (ENA).

Dit houdt in dat er mogelijks nieuwe economische ontwikkelingen kunnen gelokaliseerd worden in de gemeente. Zandhoven wenst echter geen grootschalige economische dynamiek langs het Albertkanaal op te vangen. De gemeente wenst de huidige economische activiteiten ter hoogte van Massenhoven te behouden en omwille van de aansluiting bij de bebouwde ruimte het ambachtelijk karakter van deze activiteiten te ondersteunen. “

“ Geen nieuwe regionale ontwikkelingen in het economisch netwerk Albertkanaal
De gemeente Zandhoven is geen voorstander van een grootschalige economische ontwikkeling langsheen het Albertkanaal. In Zandhoven worden de economische ontwikkelingen beperkt tot de huidige twee bedrijventerreinen ter hoogte van Massenhoven. Afhankelijk van de mogelijkheden kunnen deze bedrijventerreinen nog uitgebreid worden. Bij voorkeur gebeurt dit in functie van (grootschalige) lokale

bedrijven. Om geen hinder te veroorzaken naar de aanliggende kernen worden niet milieubelastende bedrijven gestimuleerd. "

" de gemeente Zandhoven is geen voorstander van een verdere ontwikkeling van milieuvervuilende, regionale bedrijventerreinen op de bedrijventerreinen ter hoogte van Massenhoven. In het verleden vormde de gemeente het industriegebied Zagerijstraat reeds om naar ambachtelijke en KMO-zone omwille van de nabijheid van verschillende woonzones (oa. Massenhoven, Viersel, woonlint lang N14 en Venstraat) en de hinder dat deze milieubelastende bedrijven met zich meebrengen. De gemeente doet bijgevolg de suggestie naar het Vlaams gewest om het bedrijventerrein Vaartstraat om te vormen naar een ambachtelijke en KMO-zone. Bestaande milieuvervuilende bedrijven kunnen blijven bestaan en uitbreiden, nieuwe milieuvervuilende bedrijven zijn hier niet gewenst. "

3.

Zoals hierboven ook reeds aangegeven, werd inmiddels door de gemeente op 13 oktober 2016 een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Gemengd Bedrijventerrein Massenhoven' voorlopig vastgesteld.

Conform dit RUP zal het hele gebied bestemd voor milieubelastende industrie omgevormd worden naar een gebied bestemd voor een gemengd regionaal of lokaal bedrijventerrein, al dan niet watergebonden, langs noord, oost en west omzoomd door landschappelijk buffergroen.

Er wordt volledig afgestapt van de milieubelastende industrie, en er wordt overgegaan op een bedrijvigheid die eerder overeenstemt met een gebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's, hetgeen ook reeds was opgenomen in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, waaraan dit RUP op dat vlak aldus uitvoering geeft.

4.

De windturbines worden aldus ingeplant in een gebied dat de gemeente in haar structuurplan als een bouwvrije zone heeft aangeduid (WT02) en in een gebied dat niet meer overeenstemt met de gewestplanbestemming van milieubelastende industrie (WT01).

5.

Uit de lokalisatienota bij de aanvraag blijkt duidelijk dat het de bedoeling van de aanvrager was om een windturbinepark met 3 windturbines aan te vragen, maar dat zij daarbij niet de nodige toestemming van de grondeigenaar verkreeg om ook de derde windturbine (tussen de twee aangevraagde - en dus eveneens in de gewenste bouwvrije zone) te kunnen opnemen in de aanvraag.

De locatie wordt aldus duidelijk niet op de meest optimale wijze ingevuld: er zijn drie windturbines mogelijk (en zelfs gewenst door de aanvrager) maar er worden er maar twee aangevraagd, waarbij men (ook letterlijk) de opening laat voor nog een derde.

De Omzendbrief RO/2014/02 is duidelijk: pas vanaf drie windturbines is er sprake van een cluster. Er moet gestreefd worden naar optimaal plaatsgebruik en grootschaligere windturbineparken in plaats van verspreide enkelvoudige windturbines, reden waarom het principe van clustering wordt vooropgesteld.

De aanvraag betreft dus geen cluster van windturbines, hoewel dat nochtans volgens de Omzendbrief duidelijk de voorkeur geniet.

6.

Conform de Omzendbrief RO/2014/02 moet worden gestreefd naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructuren zoals wegen, spoorwegen, rivieren, kanalen, hoogspanningsleidingen.

De door de aanvrager beargumenteerde aansluiting bij de E313, bijna 500 meter zuidelijker gelegen, lijkt in deze aanvraag toch vergezocht. Tussen de windturbines en de autosnelweg bevindt zich vooreerst nog het Albertkanaal, en vervolgens ook nog een woonkern (Viersel). De hinder van de winturbines voor die woonkern wordt dus geenszins opgevangen door een aansluiting bij de autosnelweg.

7.

De afstanden tot de woonkernen in het zuiden (Viersel) en het westen (Massenhoven), los van de woningen die buiten deze kernen gelegen zijn, worden door de aanvrager als 'voldoende' beoordeeld.

Het meest dichtbijzijnde woongebied bevindt zich op 235 meter van een windturbine. Er wordt door de aanvrager niet verduidelijkt waarom dit als 'voldoende afstand' beschouwd moet worden.

Dat een afstand van 235 meter (voor sommige woningen zelfs 200 of 224 meter) van een windturbine van 150 meter hoog als zeer dichtbij wordt ervaren, lijkt begrijpelijk, en blijkt ook uit de talloze bezwaren die dienaangaande ingediend werden.

Er dient bovendien opgemerkt te worden dat sommige afstanden vermeld in de aanvraag (Addendum D4 - Omgeving van het project) niet correct worden weergegeven:

- de afstand tot een waterwingebied bedraagt 2.200 meter, niet 3.000 meter
- de afstand tot een overstromingsgevoelig gebied bedraagt 215 meter, niet 6.600 meter
- de afstand tot kinderdagverblijven scholen, ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen bedraagt 727 meter, niet 2.000 meter.

8.

In de Provinciale Screening Windturbines heeft de Provincie Antwerpen een onderzoek gedaan naar potentiële inplantingszones voor windturbines, waarbij voor elke locatie positieve en negatieve aanknopingspunten werden gedefinieerd. Uit dit onderzoek komt het Economische Netwerk Albertkanaal duidelijk als potentiële inplantingszone naar voor, maar dat houdt uiteraard niet in dat overal langs het Albertkanaal even geschikte locaties voor winturbines te vinden zijn.

Verwarrend genoeg brengt de aanvrager in de lokalisatienota de kaart met de 'cumulatieve positieve aanknopingspunten' bij, maar met de legende van de 'saldokaart' (positieve min negatieve aanknopingspunten)

De stelling van de aanvrager dat er drie positieve aanknopingspunten zijn, geldt slechts voor één van de twee windturbines, en dus niet voor het hele project.

Voor de andere winturbine is er slechts één positief aanknopingspunt.

Dat niet het hele project in een zone met meerdere positieve aanknopingspunten valt, maakt duidelijk dat deze locatie langs het Albertkanaal zeker niet de meest geschikte is.

9.

De landschapsstudie bij de aanvraag komt tot de conclusie dat aangezien de omgeving en het landschap reeds verstoord wordt door dominante elementen (het Albertkanaal, de E313, hoogspanningsmasten en een bedrijventerrein) het natuurlijke uitzicht van het landschap reeds grotendeels tenietgedaan is, en de invloed van de twee te vergunnen windturbines op het landschapsbeeld eerder gering zal zijn. Er zal wel een invloed zijn, maar er zijn geen significant negatieve effecten te verwachten.

Deze landschapsstudie werd in opdracht van de aanvrager uitgevoerd, en landschap (en de verstoring daarvan) is een bij uitstek subjectief element. Het College stelt zich dan ook vragen bij de objectiviteit van dergelijke studie.

Gelet op de gewenste landschappelijke structuur in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, waarin het gebied tussen het industrieterrein Massenhoven en Vierseldijk net als te vrijwaren open ruimte (bouwvrije zone) wordt aangeduid, moet besloten worden dat elke landschappelijke invloed door het oprichten van constructies als onaanvaardbaar moet worden beschouwd.

c) hinder en risico's voor de mens en milieu

1.

In de aanvraag wordt uitgebreid stilgestaan bij de hinderaspecten geluid en slagschaduw, de veiligheid, en de impact op de natuurwaarden.

Een gedetailleerde analyse van de studies en de conclusies van de aanvrager maakt het voor het College echter duidelijk dat één en ander toch mooier voorgesteld wordt dan het eigenlijk zal zijn.

2.

De geluidsstudie heeft enkel het specifieke geluid van de windturbines berekend, zonder rekening te houden met het reeds aanwezige achtergrondgeluid.

Het is dus onduidelijk of het geluid van de windturbines hoe dan ook zal verdwijnen in het achtergrondgeluid (als achtergrondgeluid luider dan specifiek geluid), dan wel of het geluid van de windturbines het achtergrondgeluid zal overstemmen.

Het berekende geluidsdrukkniveau van de windturbines in de verschillende beoordelingspunten komt neer op zo'n 40 dB(A), hetgeen te vergelijken valt met het geluid in een bibliotheek of rustige woonkamer. Afhankelijk van de locatie van het beoordelingspunt kan het aanwezige achtergrondgeluid stiller zijn dan dat.

In de geluidsstudie wordt ook opgemerkt dat er op de berekende immissies een betrouwbaarheidsinterval moet worden beschouwd van 3,2 dB(A). Deze interval werd nergens verderop in de studie nog toegepast, hetgeen blijkbaar geen afbreuk doet aan de correctheid van de studie.

Indien dat inhoudt dat de berekende immissies ook 3,2 dB(A) 'verkeerd berekend' kunnen zijn, dan zou voor 7 van de 30 beoordelingspunten (1, 2, 7, 8, 17, 18 en 19) de richtwaarde 's nachts overschreden kunnen worden.

3.

Het is van belang om aan te duiden dat het gebied voor milieubelastende industrie allesbehalve volledig ontwikkeld is, en dat het aldus zeker niet gaat om een groot industrieterrein waar zware industrie voorkomt, die ook reeds de bijhorende geluidshinder met zich meebrengt.

Gelet op het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Gemengd Bedrijventerrein Massenhoven', zal dat ook nooit gebeuren.

Het bedrijventerrein zal ontwikkeld worden met KMO's en ambachtelijke bedrijven, die een beduidend lager geluidsdrukkniveau met zich meebrengen.

De geluidsvoorwaarden in het VLAREM II verschillen om die reden ook significant voor plaatsen gelegen in of nabij een industriegebied enerzijds, en plaatsen gelegen in of nabij KMO-gebied anderzijds.

Indien, conform de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen en in feite ook de actuele toestand (gelet op de weinige aanwezige milieubelastende industrie en het feit dat het terrein nog voor een groot deel moet ontwikkelen), rekening gehouden wordt met de aanwezigheid van een KMO-gebied in plaats van een industriegebied, dan

valt het berekende geluidsdrukniveau voor enkele beoordelingspunten wel degelijk buiten de vastgestelde grenzen.

- beoordelingspunten 1 en 16 liggen dan niet meer op minder dan 500 meter van industriegebied, maar wel op minder dan 500 meter van KMO-gebied, hetgeen de richtwaarden met 2 dB(A) naar beneden haalt en maakt dat voor 1 van de 30 beoordelingspunten (1) de richtwaarde 's nachts overschreden wordt
- beoordelingspunten 7 tot en met 13, 15 en 20 zijn dan niet meer gelegen in woongebied op minder dan 500 meter van een industriegebied, maar wel in woongebied op minder dan 500 meter van KMO-gebied, hetgeen de richtwaarden met 4 dB(A) naar beneden haalt, en maakt dat voor 6 van de 30 beoordelingspunten (7 tot en met 11 en 20) de richtwaarde 's nachts overschreden wordt
- beoordelingspunt 14 is dan niet meer gelegen in industriegebied, maar wel in 'alle andere gebieden', hetgeen de richtwaarden met 16 dB(A) naar beneden haalt, en maakt dat voor 1 van de 30 beoordelingspunten (14) de richtwaarde 's nachts overschreden wordt.

In totaal zouden aldus 8 van de 30 beoordelingspunten 's nachts conform de voorwaarden in het VLAREM te veel geluidshinder ondervinden.

Het College kan niet anders dan besluiten dat de geluidsstudie aantoont dat het geluidsdrukniveau net binnen de vooropgestelde marges valt indien rekening gehouden wordt met de theoretische bestemming van het gewestplan, maar dat de grenzen duidelijk overschreden worden indien rekening gehouden wordt met de beleidsmatige gewenste ontwikkelingen en de realiteit ter plaatse.

Enige remediërende maatregelen ter zake werden niet uitgewerkt, zodat niet nagegaan kan worden of die een significante invloed zouden hebben.

Het trager laten draaien van de wieken heeft alleszins invloed op de energieopbrengst van de windturbines, hetgeen toch al een heikel punt is, gelet op het feit dat het hier al maar twee windturbines betreffen, geen cluster, en het dus zeker geen optimale inplanting betreft.

4.

De slagschaduwstudie toont aan dat 23 van de 30 onderzochte objecten (76,7 %) meer dan de vooropgestelde grens van 8 uur slagschaduw per jaar zullen ondervinden, en dat 26 van de 30 onderzochte objecten (86,7 %) meer dan de vooropgestelde grens van 30 minuten slagschaduw per dag zullen ondervinden.

Deze cijfers alleen al tonen aan dat het project voor wat betreft de slagschaduwhinder duidelijk zeer slecht geplaatst wordt.

De aanvrager stelt zelf enkele remediërende maatregelen voor (coating, zonnewering, beplanting), die er echter op neerkomen dat de lichtinval in huis of tuin beperkt wordt (als er geen licht binnenvalt, dan kan de afwisseling licht-donker-licht-donker uiteraard ook niet binnenvallen).

De andere (allicht meest effectieve, aangezien het de bron van de hinder wegneemt) maatregel is de stillegging van de wieken op momenten dat de in de module ingegeven objecten slagschaduwhinder kunnen ondervinden, hetgeen alleszins invloed heeft op de energieopbrengst van de windturbines, hetgeen toch al een heikel punt is, gelet op het feit dat het hier al maar twee windturbines betreffen, geen cluster, en het dus zeker geen optimale inplanting betreft.

5.

Indien er tot vergunning zou besloten worden, dienen alle door de aanvrager voorgestelde remediërende maatregelen inzake geluid en slagschaduw expliciet als een vergunningsvoorwaarde opgelegd te worden, zodat deze door de getroffen burgers ook daadwerkelijk afgedwongen kunnen worden.

Ook de opgelegde controle en vrijwillig aangeboden opvolging en verfijning door middel van logboeken (inzake slagschaduw) dient expliciet als vergunningsvoorwaarde te worden opgelegd, zodat ook dat door de getroffen burgers afgedwongen kan worden.

6.

Het is duidelijk dat de aanvraag botst tegen de grenzen van de opgelegde milieuvorwaarden, en dat, hoewel het project strikt genomen toelaatbaar is, alles in acht genomen, het project onaanvaardbaar is.

Er moet vastgesteld worden dat geluid en slagschaduw toch op zekere wijze, al dan niet binnen de contouren gesteld door het VLAREM, de omgeving zullen verstoren.

Hoe dan ook zullen eventuele remediërende maatregelen niet volstaan om de hinder die wordt veroorzaakt door de windturbines, weg te nemen.

7.

De effecten van geluid en slagschaduw door windturbines op dieren worden niet in rekening genomen.

Nochtans lijkt het redelijk dat dieren wel degelijk hinder kunnen ondervinden van windturbines.

Aangezien in de gemeente Zandhoven veel paarden aanwezig zijn, en ook talrijke manèges worden uitgebaat, en de gemeente zich op die manier ook bewust profileert als een 'paardengemeente', dient het College er alleszins van uit te gaan dat ook deze dieren, indien zij gestald zijn of weideloop hebben binnen de hindergebieden rond de windturbines, hinder zullen ondervinden van de windturbines.

8.

Er werd door de aanvrager een veiligheidsstudie uitgevoerd die de mogelijke effecten op vlak van veiligheid naar de omgeving, de directe (directe slachtoffers door falen windturbine) en indirecte (domino-effect, indirecte slachtoffers doordat falende windturbine nabijgelegen object treft) risico's, in kaart brengt.

Voor wat betreft de indirecte risico's wordt enkel ingegaan op de mogelijke vrijzetting van gevaarlijke producten in nabije installaties omwille van een impact van de windturbine op die installaties met gevaarlijke producten, namelijk de AirLiquide pijplijn voor waterstof langs het Albertkanaal.

Voor wat betreft de directe risico's werd niets opgenomen in de veiligheidsstudie, omdat dat ook niet nodig was, aangezien de directe risico's hoe dan ook voldoen aan de voorwaarden uit de Omzendbrief.

De technische analyse door SERTIUS brengt wel enkele onduidelijkheden aan het licht (p. 9 -10 analyse SERTIUS):

- de evaluatie van de bijdrage aan de faalfrequentie van de waterstofleiding omwille van de windturbine (en of die al dan niet groter of kleiner is dan 10%) niet werd bepaald in het rapport (al heeft dat geen invloed op de conclusie inzake indirecte risico's)

- (over § 5.4.4 van de studie - gewicht van de gondel) het kan niet zonder meer afgeleid worden welke waarden effectief werden gebruikt voor het onderzoek en is er een onzekerheid in het veiligheidsrapport omtrent de bespreking in het kader van de ondergrondse leidingen

- een veiligheidsinformatieplan is verplicht maar werd niet opgesteld of minstens niet ingediend.

Hoewel de conclusies luiden dat voldaan is aan de veiligheidsnormen conform de Omzendbrief en VLAREM II, merkt het College op dat op dit vlak nog het veiligheidsinformatieplan ontbreekt, en op vlak van risico indien de gondel afbreekt, er geen duidelijkheid is over de impact.

9.

Er werd een natuurstudie uitgevoerd waaruit blijkt dat, mits naleven van de voorgestelde maatregelen in de natuurstudie en aangegeven door het Agentschap voor Natuur en Bos, er op de fauna en flora (uitgezonderd de slaaptrek en de vleermuizen) geen effecten te verwachten zijn.

De diepgaandere analyse van de natuurstudie doet echter wel blijken dat er geen tellingen met betrekking tot slaaptrek meeuwen en inventarisaties met betrekking tot aanwezigheid van vleermuizen werden uitgevoerd, waardoor er in de nota een aantal onzekerheden in de berekening en bespreking zijn.

- Aangaande de slaaptrek: het is niet duidelijk in welke mate de turbines kunnen bijdragen tot het aantal aanvaringslachtoffers en in welke mate de relevantie van dat aantal slachtoffers significant zal zijn, ondanks het feit dat in beide preadviezen van ANB wordt gevraagd om de gebruikte cijfers te verduidelijken. Uit de natuurstudie bij de aanvraag blijkt niet duidelijk in welke mate reeds werd tegemoetgekomen aan die gevraagde verduidelijking.

Een gerichte telling kan een duidelijker beeld geven, hetgeen dan kan zorgen voor meer gerichte milderende maatregelen/post-monitoring.

- Aangaande de vleermuizen: Er werden geen inventarisaties uitgevoerd ter hoogte van de projectlocatie en ter hoogte van het Albertkanaal nabij de projectlocatie, reden waarom het Agentschap voor Natuur en Bos de meest strikte maatregelen oplegt.

Moesten beide elementen duidelijker in beeld gebracht zijn, zouden er meer gerichte maatregelen kunnen worden opgelegd, doch dat lijkt voor de aanvrager van ondergeschikt belang, nu ondanks de vraag van Agentschap voor Natuur en Bos geen verduidelijking kwam en er blijkbaar geredeneerd wordt dat men op basis van de telling van de aanvaringslachtoffers ook een studie kan bekomen.

Deze (desgevallend onnodig) verregaande maatregelen hebben alleszins invloed op de energieopbrengst van de windturbines, hetgeen toch al een heikel punt is, gelet op het feit dat het hier al maar twee windturbines betreft, geen cluster, en het dus zeker geen optimale inplanting betreft.

d) besluit: gemotiveerde beoordeling

Gelet op bovenstaande uitgebreide motivering aangaande de ruimtelijke ordening ter plaatse, de geldende regels en de beleidsmatige gewenste ontwikkelingen, meent het College dat het aangevraagde niet verenigbaar is met de omgeving en de goede ruimtelijke ordening.

Gelet op bovenstaande uitgebreide motivering aangaande de hinderaspecten, veiligheid en natuurwaarden, meent het College dat het aangevraagde op vlak van hinder en risico's voor de mens en het milieu niet aanvaardbaar is.

3) VERGUNNINGSVOORWAARDEN

Indien de omgevingsvergunning toch zou worden afgeleverd, meent het College dat alleszins volgende elementen moeten worden opgenomen als vergunningsvoorwaarden:

- de door de aanvrager zelf voorgestelde remediërende maatregelen inzake slagschaduw:
- het aanbrengen van aangepaste zonnewering of coating op de ramen,
- het aanleggen van bijkomende beplanting die de hinder van slagschaduw kan afschermen
- het stilleggen van de wieken van de toestellen op de ogenblikken dat slagschaduw veroorzaakt wordt voor de omwonenden (stilstandregeling van de wieken).

- de door de aanvrager zelf voorgestelde (en tevens voorgeschreven) opvolgverplichting inzake slagschaduw:
  - het feitelijke optreden van slagschaduw zal worden opgevolgd (bijv. aan de hand van een logboek) gedurende een evaluatieperiode van 2 jaar, waarbinnen elk half jaar een tussentijdse evaluatie zal plaatsvinden. Indien uit deze opvolging zou blijken dat er zich nog hinderlijke slagschaduweffecten voordoen op bepaalde kritieke objecten, zullen mitigerende maatregelen worden voorgesteld en uitgevoerd tijdens en na de evaluatieperiode.
  - Vervolgens zal er per windturbine, conform de voorschriften van de sectorale voorwaarden van het Vlarem, een controlerapport worden bijgehouden van de effectieve slagschaduweffecten. Op basis van dit controlerapport en de opvolging met de betrokken partijen (logboek) zullen per schaduwgevoelig object en per windturbine de passende maatregelen worden getroffen.
  - De aanvrager garandeert dat het project de uiterst strenge sectorale voorwaarden van het Vlarem 2012 inzake slagschaduw zal respecteren op alle individuele woningen die gelegen zijn rond de projectzone.
  - Op kritische locaties zal er bovendien een logboek geplaatst worden zodat in de eerste twee jaar na realisatie van de turbines de stilstandskalender verder verfijnd kan worden.
- Tenslotte zal er ook, conform de Vlarem II, tijdens de eerste twee jaren na realisatie een controlerapport worden bijgehouden per windturbine op basis waarvan de milieu-inspectie de effectief opgetreden slagschaduw kan monitoren. In dit controlerapport zal worden aangegeven hoeveel effectieve slagschaduw elk relevant slagschaduwgevoelig object (binnen de contour van vier uur verwachte slagschaduw per kalenderjaar) heeft getroffen en welke remediërende maatregelen er eventueel genomen zijn.

4) GEMOTIVEERDE BEOORDELING VAN DE STANDPUNTEN, OPMERKINGEN EN BEZWAREN INGEDIEND TIJDENS HET OPENBAAR ONDERZOEK

1.

Er werd een openbaar onderzoek georganiseerd van 2 juni tot 3 juli 2017.

Er werden 888 bezwaarschriften ingediend.

2.

De bezwaren handelen over:

1) ONVERENIGBAARHEID MET DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

- locatiekeuze: zeer weinig positieve aanknopingspunten, zelfs negatieve aanknopingspunten, zeer korte afstand tot woonkernen / woningen / camping / scholen, andere locaties beter geschikt, op korte afstand van kritieke plaatsen (scholen, ...), de lokalisatienota werkt met foute uitgangspunten / afstanden, alternatievenonderzoek nodig, windturbines niet vermeld in GRS Zandhoven of in voorlopig goedgekeurd RUP Massenhoven, windturbines strijdig met GRS Zandhoven, geen rekening gehouden met voorlopig goedgekeurd RUP Massenhoven (KMO-gebied, nog in ontwikkeling), het windplan van minister Tommelein wijst industriegebieden en havens aan als geschikte locaties, geen clustering, bevordert verspreide, kleine windturbineparken, de regelgeving in andere landen stelt andere minimumafstanden voorop, studies adviseren andere minimumafstanden, strijdigheid met bestemmingsvoorschriften, geen dwingende, logische, overtuigende redenen om (daar) windturbines te plaatsen, andere plaatsen wel beter geschikt maar daar wordt dan niet gezet omdat geen infrastructuur reeds aanwezig is: ongelijkheid
- rendabiliteit windmolens wordt in vraag gesteld, windturbines brengen zeer weinig op
- precedentswaarde: wildgroei windturbines, onzeker of er nog gaan komen, geen

beleid hierover, eens vergund dan voor altijd vergund

- uitzicht: aantasting landschap, geen rustig uitzicht, naast beschermd domein Hovorst
- bereikbaarheid: geen mobiliteitseffectenrapport, nieuwe wegenis strijdt met wegenis en terreinontwikkeling voorzien in RUP Massenhoven, gebruik van kleine, niet daarvoor uitgeruste wegen

2) HINDER, ONDER MEER DOOR SLAGSCHADUW EN GELUID

- geluid: ook lage frequentiegeluid en ultrasoon geluid dat niet in rekening wordt gebracht maar zeer schadelijk schijnt, ook trillingen (die zich via de grond verplaatsen), weerkaatsing geluid door (betonnen wanden) Albertkanaal
- geluidsnormen overschreden want woningen niet naast industriegebied, wel naast KMO-gebied
- geluidsstudie zeer beperkt / ontoereikend, metingen niet representatief
- komt bovenop andere geluidshinder die er al is (snelweg, kanaal, bedrijven, ...)
- slagschaduw: weerkaatsing licht/schaduw op Albertkanaal
- door uitvoering RUP Massenhoven zullen (natuurlijke) barrières verdwijnen waarmee nu wel nog rekening gehouden wordt
- onderzoek slagschaduw: 0-lijn ontbreekt, niet correct uitgevoerd, geen reële berekeningen, foto's verouderd/foutief, simulaties geven reële hinder niet weer, enkel binnen woning gemeten,
- verstoring rustige omgeving door continu geluid en regelmatig slagschaduw
- impact geluid en slagschaduw op dieren, watersport, jachthaven, wandelaars/fietsers/dieren op jaagpad
- opvolgingsstudie, nazorg, controle op naleving remediërende maatregelen / voorwaarden noodzakelijk, want geen zekerheid ter zake
- overeenstemming met regelgeving betekent niet dat er geen hinder is
- stilleggen of vertragen bij te veel wind of slagschaduw is contraproductief
- geen zekerheid over de omvang van de hinder en de gevolgen van blootstelling aan geluid en slagschaduw, voorzorgsprincipe: beter voorkomen tot meer kennis over gevolgen op lange termijn, verantwoordelijkheid voor toekomst
- ook lichtreflectie op bladen
- hinder bij opbouw
- bovenop reeds vele andere wegen- en infrastructuurwerken
- cumulatieve effecten als derde windturbine erbij komt, zijn niet gekend: volledige beoordeling nodig
- RUP Massenhoven herzielt bestemming industrieterrein al om hinder voor de dorpskern te verminderen, windturbine daar plaatsen doet dat teniet

3) VEILIGHEID EN GEZONDHEID

- studies tonen aan dat allerhande aandoeningen worden veroorzaakt door de aanwezigheid van windturbines, het geluid en de slagschaduw, algemeen gevoel van onrust, stress, verspreiding pollen
- welzijn van kinderen
- welzijn van dieren
- bovenop andere ongezonde factoren in de buurt
- huisartsen niet ingelicht
- recht op een gezond leefmilieu (artikel 23 GW)
- geraadpleegde deskundigen zijn geen artsen
- veiligheid: verkeer, omwonenden, ...
- wel binnen CTR Antwerpen en CTR Oostmalle, invloed op militaire en burgerluchtvaart, invloed op radar
- het Albertkanaal lekt daar al, welke invloed zullen de (trillingen van de) windturbines nog hebben?

- de ondergrond is drassig / een oude stortplaats, dus niet stabiel, wordt opgericht op vervuilde grond
- atmosferische gevolgen

4) NATUURWAARDEN

- invloed op aanwezige natuur, fauna, flora
- nota van aanvrager aan ANB is te beknopt: er is veel fauna
- inplanting in de buurt van ankerplaatsen en relictzones
- het betreft bosgebied, dus geen vergunning mogelijk
- er zou een natuurgebied komen ter compensatie van het nieuwe industrieterrein

5) ECONOMISCH

- waardevermindering woningen / eigendommen
- zal bedrijven tegenhouden om naar ontwikkelend KMO-terrein te komen
- commerciële schade voor camping, bedrijven, winkels en horeca in de buurt
- winst / rendement gaat niet naar omwonenden, noch naar deelgemeenten
- eigen zonnepanelen gaan minder opbrengen / sneller verslijten
- weides worden onverhuurbaar
- geen coöperatieve structuur

6) ANDERE

- weinig / slechte communicatie over project
- er zijn al voldoende windturbines vergund om klimaatdoelstelling te halen
- ethische dimensie weegt ook mee, niet enkel juridische
- geen maatschappelijk draagvlak, geen participatie, omwonenden niet betrokken
- aanplakking fout, fout ondertekend, verkeerd geplaatst, onduidelijk, niet iedereen aangeschreven, dus vervalst openbaar onderzoek
- gehanteerde screening verouderd
- afvalprobleem bij afbraak
- andere gemeenten weigeren wel, andere projecten worden wel geweigerd of aangepast
- arrest 27 oktober 2016 van het Hof van Justitie van de EU: lijkt te impliceren dat elk uitvoeringsbesluit inzake sectorale milieuvorwaarden voor windturbines, dat is opgesteld voor een nationale, regionale of lokale instantie, en dat door een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling is voorgeschreven, het voorwerp moet uitmaken van een verplichte milieubeoordeling. Impact op Vlaamse regels?
- er is altijd een back-up-energiebron nodig die wel nog CO2 uitstoot
- belang van één vennootschap wordt boven dat van de burgers gesteld
- in hoeverre heeft de burgemeester belang bij dit project
- niet genoeg energieopbrengst voor heel Zandhoven
- de gronden waarop de turbines worden opgericht zijn geen eigendom van Zandhovenaren dus vergoedingen gaan ook niet naar Zandhovenaren
- meer nadelen dan ecologisch voordeel
- conceptnota 2020: niet eens, nog geen nieuwe nota (zoals aangekondigd) dus strijdige aanvraag
- objectieve studie van de gemeente nodig
- onzeker of ook de wieden in industriegebied overslaan
- particulieren mogen niet zelf een windturbine zetten wegens verstoring uitzicht
- het is een grote politieke manipulatie
- de rampenplannen zijn niet op de windturbines voorzien
- windturbines leiden tot sociaal isolement
- windenergie redt de planeet niet, vermindert CO2-uitstoot niet

4.

Het College beoordeelt de standpunten, opmerkingen en bezwaren, ingediend tijdens het openbaar onderzoek, als volgt:

1) ONVERENIGBAARHEID MET DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

a)

Er dient vooreerst opgemerkt dat het duidelijk de bedoeling van de aanvrager was om een windturbinepark met 3 windturbines aan te vragen, maar dat zij daarbij niet de nodige toestemming van de grondeigenaar verkreeg om ook de derde windturbine (tussen de twee aangevraagde) te kunnen opnemen in de aanvraag.

De locatie wordt aldus duidelijk niet op de meest optimale wijze ingevuld: er zijn drie windturbines mogelijk en zelfs gewenst door de aanvrager, maar er worden er maar twee aangevraagd, waarbij men (ook letterlijk) de opening laat voor nog een derde.

Dit heeft ook implicaties op het aspect rendabiliteit, hetgeen ook een aspect van de ruimtelijke ordening is in die zin dat de vergunningverlenende overheid bij de vergunning van windturbineparken moet uitgaan van de meest optimale inplanting, zowel ruimtegewijs als energiegewijs, net omdat de beschikbare ruimte schaars is en de vraag naar groene energie steeds groter wordt.

De Omzendbrief RO/2014/02 is duidelijk: pas vanaf drie windturbines is er sprake van een cluster. De aanvraag betreft dus geen cluster van windturbines, hoewel dat nochtans volgens de Omzendbrief duidelijk de voorkeur geniet.

b)

Conform de Omzendbrief RO/2014/02 moet worden gestreefd naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructures zoals wegen, spoorwegen, rivieren, kanalen, hoogspanningsleidingen.

De aanvraag stelt zelf dat de inplanting aansluit bij het Albertkanaal en de E313, dat één van de twee windturbines wordt geplaatst in een industriegebied, dat de open ruimte minimaal wordt aangetast, dat de beschikbare ruimte maximaal benut wordt (geen uitbreiding meer mogelijk naar oost of west), en dat de windturbines op voldoende afstand gelegen zijn van de woonkernen ten westen en ten zuiden.

De ruime afstand tussen de windturbines zouden specifiek gekozen zijn om de druk op de omgeving en de hinder voor de omwonenden zeer beperkt te houden. Uit de aanvraag blijkt echter ook dat die afstand er duidelijk is met het oog op een eventuele derde windturbine later.

De aansluiting bij de E313, bijna 500 meter zuidelijker gelegen, lijkt in deze aanvraag toch vergezocht. Tussen de windturbines en de autosnelweg bevindt zich vooreerst nog het Albertkanaal, en vervolgens ook nog een woonkern (Viersel). De hinder van de windturbines voor die woonkern wordt dus geenszins opgevangen door een aansluiting bij de autosnelweg.

De afstanden tot de woonkernen in het zuiden (Viersel) en het Westen (Massenhoven), los van de woningen die buiten deze kernen gelegen zijn, worden door de aanvrager als 'voldoende' beoordeeld. Het meest dichtbijzijnde woogebied bevindt zich op 235 meter van een windturbine.

Er wordt door de aanvrager niet verduidelijkt waarom dit als 'voldoende afstand' beschouwd moet worden.

Dat een afstand van 235 meter (voor sommige locaties zelfs 200 of 224 meter) van een windturbine van 150 meter hoog als zeer dichtbij wordt ervaren, lijkt begrijpelijk, en blijkt ook uit de talloze bezwaren die dienaangaande ingediend werden.

Dat er studies zijn die bepaalde minimumafstanden opleggen, of dat er in andere landen wel minimumafstanden opgelegd worden, doet echter geen afbreuk aan het feit dat in Vlaanderen voor de inplanting van windturbines geen absolute afstandsregels (meer) gelden, en de aanvrager dienaangaande geen beperkingen heeft. (Nog een reden waarom het onduidelijk is waarom door de aanvrager de gehanteerde afstanden toch als 'voldoende' worden beschouwd.)

c)

Er dient wel opgemerkt te worden dat sommige afstanden vermeld in de aanvraag (Addendum D4 - Omgeving van het project) te ruim worden weergegeven:

- de afstand tot een waterwingebied bedraagt 2.200 meter, niet 3.000 meter
- de afstand tot een overstromingsgevoelig gebied bedraagt 215 meter, niet 6.600 meter
- de afstand tot kinderdagverblijven scholen, ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen bedraagt 727 meter, niet 2.000 meter.

d)

In de Provinciale Screening Windturbines heeft de Provincie Antwerpen een onderzoek gedaan naar potentiële inplantingszones voor windturbines, waarbij voor elke locatie positieve en negatieve aanknopingspunten werden gedefinieerd: de positieve aanknopingspunten gaan uit van een maximale bundeling van infrastructuur en landschapsbepalende elementen, en de negatieve aanknopingspunten leiden tot uitsluiting van bepaalde gebieden.

Positieve aanknopingspunten zijn economische poorten, economische knooppunten, stedelijke gebieden, autosnelwegen en primaire wegen, hoofdwaterwegen en het 'Economisch Netwerk Albertkanaal'.

De negatieve aanknopingspunten zijn dan de natuurwaarden, landschappen en woonzones.

Op basis van de kaarten met (cumulatieve) positieve aanknopingspunten en (cumulatieve) negatieve aanknopingspunten werd tot een 'saldo-kaart' gekomen waarbij in kleuren het 'saldo' (aantal positieve min aantal negatieve) aan positieve aanknopingspunten wordt weergegeven. Hoe donkerder de kleur, hoe meer positieve aanknopingspunten overblijven.

Verwarrend genoeg heeft de aanvrager in de lokalisatienota de legende van deze saldo-kaart geplaatst naast de kaart met (cumulatieve) positieve aanknopingspunten.

Dat uit dit onderzoek het Economische Netwerk Albertkanaal duidelijk als potentiële inplantingszone naar voren komt, houdt niet in dat overal langs het Albertkanaal even geschikte locaties voor windturbines te vinden zijn. Ook het onderzoek zelf stelt vast dat ook daar negatieve aanknopingspunten zijn die voor beperkingen zorgen, bv. daar waar de valleien van de Kleine en de Grote Nete het Netwerk doorsnijden, en daar waar de woongebieden langsheen het kanaal gelegen zijn.

Uit de kaart blijkt duidelijk dat voor het aangevraagde project slechts één van de twee locaties in een zone met drie positieve aanknopingspunten ligt, en dus niet het hele project. De aanvrager maakt dit onderscheid niet.

Dat niet voor het hele project meerdere positieve aanknopingspunten aanwezig zijn, maakt duidelijk dat deze locatie langs het Albertkanaal niet de meest geschikte is.

e)

De verwijzing in de bezwaarschriften naar het (nog niet in regelgeving omgezette) windplan van Minister Tommelein is zeer dubbel.

Eenzijds worden daarin bij voorkeur havengebieden en industriegebieden aangeduid als geschikte locaties voor windturbines, maar anderzijds is dat plan er net op gericht om zo snel mogelijk zo veel mogelijk windturbines bij te plaatsen in Vlaanderen,

waarbij het uitgangspunt is dat in principe windturbines overal geplaatst moeten kunnen worden, en de regelgeving dus moet versoepeld worden.

f)

Aangaande het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan en het (voorlopig goedgekeurde) RUP Massenhoven wordt bevestigd dat daarin niet expliciet de mogelijkheid van de inplanting van windturbines werd opgenomen.

Dit sluit niet uit dat de inplanting van windturbines wel kan aansluiten bij bepaalde bestemmingen, zoals bv. industriegebieden.

Strikt conform de gewestplanbestemming worden de windturbines ingeplant in een industriegebied voor milieubelastende industrie en in agrarisch gebied. In beide bestemmingsgebieden kunnen windturbines planmatig aanvaard worden.

Aangezien het RUP Gemengd Bedrijventerrein Massenhoven nog niet definitief is goedgekeurd, diende de aanvrager hiermee ook geen rekening te houden.

De aanvrager heeft in de lokalisatienota terecht melding gemaakt van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan van Zandhoven.

Hierin wordt inderdaad duidelijk gemaakt dat het gebied waarin de aanvraag zich situeert bij voorkeur voor bedrijfsdoeleinden bestemd wordt / blijft.

Het Structuurplan vermeldt echter ook duidelijk dat het wenselijk is dat de bestemming als milieubelastend industrieterrein wordt omgezet naar een bestemming als KMO-gebied (hetgeen door het (voorlopig goedgekeurde) RUP ook gebeurt).

Het Structuurplan duidt ook het gebied langs het Albertkanaal, tussen bedrijventerrein Massenhoven en Vierseldijk, waarin de windturbines worden ingeplant, aan als open ruimteverbinding. Het vrijwaren van deze gebieden voor verdere bebouwing is daar het hoofddoel, hetgeen toch doorkruist wordt door de inplanting van de twee windturbines tussen het bedrijventerrein en Vierseldijk.

De aanvrager heeft zich aldus enigszins selectief gebaseerd op het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan, en heeft geen nota genomen van de gewenste landschappelijke structuur.

g)

De aanvrager heeft een landschapsstudie laten uitvoeren, die formeel correct lijkt uitgevoerd.

De in de omgeving aanwezige landschappen, relictzones, ankerplaatsen en beschermingen werden duidelijk opgesomd en in kaart gebracht in de lokalisatienota. Er werden ook visualisaties gemaakt (die uiteraard intrinsiek beperkingen hebben en nooit 100% de realiteit kunnen weergeven).

De landschapsstudie, waarbij de aanvrager zich aansluit, komt tot de conclusie dat aangezien de omgeving en het landschap reeds verstoord wordt door dominante elementen zoals het Albertkanaal, de E313, hoogspanningsmasten en een bedrijventerrein, het natuurlijke uitzicht van het landschap reeds grotendeels tenietgedaan is, en de invloed van de twee te vergunnen windturbines op het landschapsbeeld eerder gering zal zijn.

Er zal wel een invloed zijn, maar er zijn geen significant negatieve effecten te verwachten.

De hoogte van de windturbines (ashoogte 108,4 meter) is volgens de aanvrager noodzakelijk voor het rendement (obstakelverliezen beperken), maar de windturbines zijn traag draaiend, hetgeen als minder storend ervaren zou worden.

Voor wat betreft de kleur stelt de aanvrager enerzijds dat de kleur lichtgrijs zou zijn (hetgeen het minste zou afsteken tegen de kleur van de lucht) en anderzijds, bij de

technische gegevens, dat vijf schakeringen groen zullen worden aangebracht (donker naar licht van onder naar boven, tot zo'n 20 meter hoog).

Voor alle grotere infrastructuurprojecten dient een zekere mate van verstoring in acht genomen te worden, en niemand heeft recht op een ongeschonden uitzicht.

Dit neemt uiteraard niet weg dat de verstoring van het landschap en het uitzicht ook een subjectief gegeven is, dat de inwoners van een groene gemeente / bezwaarindieners na aan het hart lig, en dat het plots moeten uitkijken op een bewegend elementen van 150 meter hoog zeker als storend ervaren kan worden.

h)

Voor de oprichting en toegang voor onderhoud van de windturbines zal zo veel mogelijk gebruik gemaakt worden van de aanwezige kleine en grote toegangswegen.

Dat tijdens de bouw grote voertuigen aan en af zullen rijden naar de inplantingslocaties, overwegen die daartoe minder goed uitgerust zijn, lijkt onvermijdelijk, maar is hoe dan ook slechts tijdelijk van aard. Het opmaken van een volledig mobiliteitseffectenrapport lijkt dan ook niet noodzakelijk.

De aanvrager stelt ook dat twee korte nieuwe verharde toegangswegen noodzakelijk zullen moeten worden aangelegd.

Uit het aanvraagdossier blijkt niet duidelijk of dit openbare wegen dan wel private wegen zullen zijn.

De beslissing over de goedkeuring over de aanleg van openbare wegen is een bevoegdheid van de Gemeenteraad, die daarover desgevallend aldus nog zal dienen te beslissen, en daarbij alle aspecten van deze wegen (ligging, materiaal, aansluiting op bestaande of geplande wegen, ...) in acht zal nemen.

i)

Indien de omgevingsvergunning voor het aangevraagde project zou worden afgeleverd, dan is dat inderdaad voor onbepaalde duur.

Gelet op de intrinsieke tijdelijkheid van technische constructies, door slijtage en door technologische ontwikkelingen die ertoe zullen leiden dat de huidige windturbines niet performant genoeg meer zullen zijn, zullen de turbines allicht binnen een bepaalde periode afgebroken, minstens aangepast, moeten worden, hetgeen dan opnieuw aanleiding zal geven tot een vergunningsaanvraag, minstens een beslissing tot bijstelling, die aangevochten kan worden.

Elke aanvraag voor het oprichten van een windturbine, of het nu de verhoopte derde windturbine tussen de twee aangevraagde, dan wel een ander project, is, zal onderworpen worden aan een zelfde vergunningsprocedure.

Het beleid van de gemeente inzake ruimtelijke ordening staat vastgelegd in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan en de plannen van aanleg die desgevallend van toepassing zijn op de projectlocatie in kwestie.

2) HINDER, ONDER MEER DOOR SLAGSCHADUW EN GELUID

a)

Teneinde de hinder door slagschaduw en/of geluid zo veel als mogelijk binnen aanvaardbare normen te houden, werden er voorwaarden opgenomen in het VLAREM II waaraan de windturbines moeten voldoen.

Voor wat betreft geluid wordt daarbij rekening gehouden met de locatie van het object dat de geluidshinder zal ondergaan, teneinde vast te stellen welke de grenzen zijn waarbinnen het geluid van de windturbine moet vallen.

Voor wat betreft slagschaduw wordt bepaald dat objecten maximaal 8 uur per jaar én maximaal 30 minuten per dag slagschaduw mogen ondervinden.

Indien er objecten zijn die meer zouden ondervinden (dat zijn dan objecten die binnen de 4 uur-contour vallen), dan moeten de winturbines uitgerust worden met een automatische stilstandmodule. Er kunnen ook remediërende maatregelen genomen worden.

De exploitant moet minstens de eerste twee jaren een controlerapport bijhouden waarin aangegeven wordt hoeveel effectieve slagschaduw elk relevant slagschaduwgevoelig object heeft getroffen en welke remediërende maatregelen er eventueel genomen zijn.

Dat 8 uur slagschaduw per jaar als aanvaardbaar wordt aanzien, is de reden waarom in slagschaduwstudies wel nog de 4 uren-contour wordt weergegeven, maar de 0 uren-contour niet meer. Die laatste brengt aan de studie niets bij in het kader van de milieuvorwaarden uit het VLAREM II.

b)

De geluidsstudie lijkt correct te zijn uitgevoerd en de mogelijke effecten werden in de lokalisatienota voldoende beschreven en beoordeeld.

De studie werd uitgevoerd aan de hand van een theoretische benadering van de gekende parameters (brongeluid, locatie beoordelingspunten, ...), hetgeen uiteraard neerkomt op een simulatie, die nooit 100% de realiteit kan weergeven. Er is echter geen andere mogelijkheid om de mogelijke geluidseffecten in kaart te brengen zonder eerst de windturbine te plaatsen.

De geluidsstudie heeft inderdaad niet het lage frequentie geluid of het ultrasoon geluid mee in rekening genomen, aangezien dat ook niet voorgeschreven wordt door de regelgeving ter zake.

Dat neemt uiteraard niet weg dat deze geluiden duidelijk, gelet op de vele bezwaren waarin dit element opgeworpen wordt, een grote bron van onrust zijn voor de omwonenden, en dat er steeds meer studies zijn die de negatieve effecten van dit geluid beschrijven.

Uit de geluidsstudie zelf blijkt dat wel degelijk rekening werd gehouden met de reflectie van geluid o.m. door het Albertkanaal.

De geluidsstudie heeft onderzocht of het mogelijk is om de windturbines in te planten op de betreffende locaties, gelet op de geldende normen.

De studie heeft enkel het specifieke geluid van de windturbines berekend, zonder rekening te houden met het reeds aanwezige achtergrondgeluid.

Het is dus onduidelijk of het geluid van de windturbines hoe dan ook zal verdwijnen in het achtergrondgeluid, dan wel of het geluid van de windturbines het achtergrondgeluid zal overstemmen.

Het berekende geluiddrukkniveau van de windturbines in de verschillende beoordelingspunten komt neer op zo'n 40 dB(A), hetgeen te vergelijken valt met het geluid in een bibliotheek of rustige woonkamer. Afhankelijk van de locatie van het beoordelingspunt kan het aanwezige achtergrondgeluid stiller zijn dan dat.

De geluidsstudie geeft de geldende normen weer en toont aan dat het specifieke geluid voor geen enkele van de beoordelingspunten de richtwaarden overschrijft. In de geluidsstudie wordt ook opgemerkt dat er op de berekende imissies een betrouwbaarheidsinterval moet worden beschouwd van 3,2 dB(A). Deze interval werd nergens verderop in de studie nog toegepast, hetgeen blijkbaar geen afbreuk doet aan de correctheid van de studie.

Indien dat inhoudt dat de berekende imissies ook 3,2 dB(A) 'verkeerd berekend' kunnen zijn, dan zou voor beoordelingspunten 1, 2, 7, 8, 17, 18 en 19 de richtwaarde 's nachts overschreden kunnen worden.

Indien de aanvrager toch reeds rekening had moeten houden met een KMO-gebied (zoals opgenomen in het voorlopig goedgekeurde RUP) in plaats van industriegebied, dan valt het berekende geluidsdrukkniveau voor enkele beoordelingspunten wel buiten de vastgestelde grenzen.

- beoordelingspunten 1 en 16 liggen dan niet meer op minder dan 500 meter van industriegebied, maar wel op minder dan 500 meter van KMO-gebied, hetgeen de richtwaarden met 2 dB(A) naar beneden haalt en maakt dat voor beoordelingspunt 1 de richtwaarde 's nachts overschreden wordt

- beoordelingspunten 7 tot en met 13, 15 en 20 zijn dan niet meer gelegen in woongebied op minder dan 500 meter van een industriegebied, maar wel in woongebied op minder dan 500 meter van KMO-gebied, hetgeen de richtwaarden met 4 dB(A) naar beneden haalt, en maakt dat voor beoordelingspunten 7 tot en met 11 en 20 de richtwaarde 's nachts overschreden wordt

- beoordelingspunt 14 is dan niet meer gelegen in industriegebied, maar wel in 'alle andere gebieden', hetgeen de richtwaarden met 16 dB(A) naar beneden haalt, en maakt dat voor beoordelingspunt 14 de richtwaarde 's nachts overschreden wordt.

c)

De slagschaduwstudie lijkt correct te zijn uitgevoerd en de mogelijke effecten werden in de lokalisatienota voldoende beschreven en beoordeeld.

Er wordt uitgegaan van de parameters zoals voorgeschreven door de regels van de kunst en de voorwaarden van het VLAREM, o.m. de 3°-hoek, geen obstakels, standaardramen als slagschaduwreceptoren, ...

Er werd aldus geen rekening gehouden met eventuele obstakels, hoewel die er in realiteit misschien wel zijn of komen. Dat er in realiteit nog obstakels gaan verdwijnen, zal geen invloed hebben op de studie.

Er werd niet expliciet rekening gehouden met de reflectie van licht op het Albertkanaal.

Er worden matte wieken gebruikt, zodat de wieken op zich geen licht zullen reflecteren.

Er werden 30 slagschaduwgevoelige objecten geselecteerd binnen de 4 uur-contour, waarbij sommige als representatief voor een groep woningen kunnen worden beschouwd.

23 objecten ontvangen mogelijk meer dan 8 uur slagschaduw (dit is de grens conform het VLAREM II) per jaar: - 18 objecten 8u à 16u per jaar
- 5 objecten 16u à 32u per jaar

Voor 6 objecten werd vervolgens een concrete studie, object per object, gemaakt.

26 objecten ontvangen mogelijk meer dan 30 minuten slagschaduw (dit is de grens conform het VLAREM II) per dag: - 19 objecten maximaal 1 uur
- 5 objecten maximaal 1,5 uur
- 1 object maximaal 2 uur

Het mag duidelijk zijn dat het overgrote merendeel van de objecten aldus meer dan de toegestane hinder zal ondervinden van de slagschaduw van de windturbines.

De aanvrager stelt zelf enkele remediërende maatregelen voor (coating, zonnewering, beplanting), die er echter op neerkomt dat de lichtinval in huis of tuin beperkt wordt (als er geen licht binnenvalt, dan kan de afwisseling licht-donker-licht-donker uiteraard ook niet binnenvallen).

De andere (allicht meest effectieve, aangezien het de bron van de hinder wegneemt) maatregel is de stillegging van de wieken op momenten dat de in de module

ingegeven objecten slagschaduw hinder kunnen ondervinden. Dit zou voor beide windturbines resulteren in een gemiddeld energieproductieverlies van 1%.

Indien deze remediërende maatregelen zouden moeten opgelegd worden, dienen deze expliciet een vergunningsvoorwaarde uit te maken, zodat deze door de getroffen burgers ook daadwerkelijk afgedwongen kunnen worden.

Ook de opgelegde controle en vrijwillig aangeboden opvolging en verfijning door middel van logboeken dient expliciet als vergunningsvoorwaarde te worden opgelegd, zodat ook dat door de getroffen burgers afgedwongen kan worden.

d)

Zelfs indien aan de voorwaarden voldaan is, kan niet ontkend worden dat zelfs maximaal 8 uur per jaar en maximaal 30 minuten per dag hinder, nog steeds hinder uitmaakt.

Afhankelijk van de hoeveelheid achtergrondgeluid, kan ook niet ontkend worden dat het bijkomend geluid van een windturbine als hinderlijk ervaren kan worden, ook al voldoet het aan de normen van het VLAREM.

Er moet vastgesteld worden dat geluid en slagschaduw toch op zeker wijze, al dan niet binnen de contouren gesteld door het VLAREM, de omgeving zullen verstoren.

Remediërende maatregelen zullen nooit de hinder volledig kunnen wegnemen.

De berekening van de impact van geluid en slagschaduw op niet-permanent aanwezige objecten (wandelaars, verkeer, schepen, ...) wordt niet vereist. Ook met de impact van geluid en slagschaduw op dieren wordt in de wetgeving geen rekening gehouden.

Er dient op vergunningstechnisch vlak enkel rekening gehouden te worden met de geldende regelgeving, die de stand van de kennis over de hinder en gevolgen van geluid en slagschaduw van het moment van opstellen in rekening neemt. Deze normen hebben tot doel om voldoende levenskwaliteit te garanderen en de gezondheid van de omwonenden niet in het gedrang te brengen.

e)

Er zal, zoals voor alle werkzaamheden geldt, allicht hinder zijn bij het oprichten van de windturbines, doch deze is van voorbijgaande aard.

Dat er al vele andere hinderlijke werken gaande zijn of recent werden uitgevoerd, kan geen invloed hebben op de beoordeling van het aangevraagde windturbineproject.

Aangezien met de bestemming conform het RUP Gemengd Bedrijventerrein Massenhoven door de aanvrager nog geen rekening moet worden gehouden, kan ook geen rekening worden gehouden met de opmerking dat de herziening van de bestemming hinder wil verminderen, en een windturbine hinder zal verhogen.

f)

Indien er ooit een derde windturbine aangevraagd wordt, dan zal het bijkomende effect van die windturbines moeten worden beoordeeld in het kader waarin deze zal worden opgericht, namelijk rekening houdend met de aanwezigheid van reeds twee windturbines.

3) VEILIGHEID EN GEZONDHEID

a)

Indien de aanvraag voldoet aan de normen inzake slagschaduw en geluid, is deze vanuit vergunningstechnisch (milieu-aspect) en hinderoogpunt aanvaardbaar. Deze normen hebben immers tot doel om voldoende levenskwaliteit te garanderen en de gezondheid van de omwonenden niet in het gedrang te brengen.

Deze normen worden net opgesteld met het oog op de invulling van de standstill-bepaling die artikel 23 van de Grondwet uitmaakt.

De atmosferische gevolgen van windturbines dienen alleszins niet onderzocht te worden in het kader van een vergunningsprocedure.

Dat er al andere 'ongezonde factoren' in de omgeving zijn, kan uiteraard geen invloed hebben op de hinder- en veiligheidsaspecten van de aangevraagde windturbines, die in deze aanvraag moeten worden beoordeeld.

De vele bezwaren maken duidelijk dat niet iedereen en niet alle studies aanvaarden dat de geldende normen inderdaad volstaan om levenskwaliteit en gezondheid te garanderen.

b)

Dat de lokale huisartsen moeten worden ingelicht, is een aanbeveling (één van de acht) van de Hoge Gezondheidsraad om windenergie op land op een sociaal aanvaardbare manier verder te ontwikkelen, maar is geenszins een in de wetgeving vastgelegd verplichting.

Dat de deskundigen die zich met de advisering en vergunning van windturbineparken bezighouden, geen artsen zijn, is ook geen vereiste, aangezien er van uit gegaan mag worden dat de juridische en technische normen gebaseerd zijn op onder meer medische inzichten.

c)

De potentiële effecten en risico's op vlak van veiligheid kunnen beschouwd worden als volgens de voorschriften van de Omzendbrief RO/2014/02 en VLAREM II voldoende te zijn beschreven en beoordeeld.

Er werd een veiligheidsstudie uitgevoerd die de mogelijke effecten op vlak van veiligheid naar de omgeving, de directe (directe slachtoffers door falen windturbine) en indirecte (domino-effect, indirecte slachtoffers doordat falen windturbine nabijgelegen object tref) risico's, in kaart brengt.

Voor wat betreft de indirecte risico's wordt enkel ingegaan op de mogelijke vrijzetting van gevaarlijke producten in nabije installaties omwille van een impact van de windturbine op die installaties met gevaarlijke producten, namelijk de AirLiquide pijplijn voor waterstof langs het Albertkanaal.

Het industriegebied (KMO-zone in het RUP) wordt nog ontwikkeld, maar dat zal dus mogelijk beperkt kunnen worden door de aanwezigheid van één van de windturbines, indien het om een bedrijf gaat dat beschikt over een installatie met gevaarlijke producten.

Voor wat betreft de directe risico's werd niets opgenomen in de veiligheidsstudie, omdat dat ook niet nodig was, aangezien de directe risico's hoe dan ook voldoen aan de voorwaarden uit de Omzendbrief.

De technische analyse door SERTIUS brengt wel enkele onduidelijkheden aan het licht (p. 9 -10 analyse SERTIUS):

- de evaluatie van de bijdrage aan de faalfrequentie van de leiding omwille van de windturbine (en of die al dan niet groter of kleiner is dan 10%) niet werd bepaald in het rapport (al heeft dat geen invloed op de conclusie inzake indirecte risico's)
- (over § 5.4.4 van de studie - gewicht) het kan niet zonder meer afgeleid worden welke waarden effectief werden gebruikt voor het onderzoek en is er een onzekerheid in het veiligheidsrapport omtrent de bespreking in het kader van de ondergrondse leidingen
- een veiligheidsinformatieplan is verplicht maar werd niet opgesteld of minstens niet ingediend.

Zowel voor wat betreft de directe en indirecte risico's is aldus voldaan aan de normen.

d)

Indien de windturbines toch binnen een CTR van een luchthaven zouden vallen, dan zal dit door BELGOCONTROL opgemerkt worden bij de beantwoording van de adviesvraag door de vergunningverlenende overheid, en zal het aan BELGOCONTROL zijn om daaraan de noodzakelijke voorwaarden of ongunstig advies te verbinden.

De beheerder van het Albertkanaal heeft geen bezwaar ingediend, noch opmerkingen gemaakt, over de inplanting van de windturbines, zodat er van uit gegaan mag worden dat geen bijkomende invloed van de windturbines op het lek mag worden verwacht.

De exploitant van de windturbines zal voorafgaand aan de oprichting ervan uiteraard het nodige onderzoek moeten doen naar de bodemgesteldheid en de stevigheid van de ondergrond, en desgevallend de nodige maatregelen moeten nemen om tot een correcte stabilisatie te komen.

Indien daarbij vervuilde grond of ander afval vrijkomt, dan zal daarmee moeten omgegaan worden conform de regelgeving ter zake.

4) NATUURWAARDEN

a)

Er werd een natuurstudie uitgevoerd en de lokalisatienota bevat een uitgebreide analyse van de natuur op en rondom het project en van de mogelijke effecten naar de natuur in de omgeving.

Mits naleven van de voorgestelde maatregelen in de natuurstudie en aangegeven door het Agentschap voor Natuur en Bos zijn er op de fauna en flora (uitgezonderd de slaaptrek en de vleermuizen) geen effecten te verwachten.

b)

Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft tot twee maal toe een preadvies gegeven, waarbij er uitgebreid is ingegaan op de voorgelegde natuurtoets en specifiek werd aangegeven waar deze natuurtoets nog diende te worden uitgebreid.

Er mag aldus van worden uit gegaan dat het Agentschap voor Natuur en Bos het nodige advies heeft verstrekt om een zo volledig mogelijke natuurtoets te laten uitvoeren door de aanvrager.

c)

Dat er natuurgebied zou komen als compensatie voor het nieuwe industrieterrein, is nergens op gebaseerd.

Een compensatie is hoe dan ook niet voorzien. Het gaat echter ook niet over een industrieterrein, maar wel over een KMO-zone, die wel degelijk wordt afgeschermd door een groene bufferzone.

d)

De projectzone is gelegen in de nabijheid van bossen, doch is op zich niet in bos gelegen.

e)

De natuurstudie werd nagekeken door SERTIUS, die opmerkt dat er geen tellingen met betrekking tot slaaptrek meeuwen en inventarisaties met betrekking tot aanwezigheid van vleermuizen werden uitgevoerd waardoor er in de nota een aantal onzekerheden in de berekening en bespreking zijn:

- Aangaande de slaaptrek: het is niet duidelijk in welke mate de turbines kunnen bijdragen tot het aantal aanvaringslachtoffers en in welke mate de relevantie van dat aantal slachtoffers significant zal zijn, ondanks het feit dat in beide preadviezen van

ANB wordt gevraagd om de gebruikte cijfers te verduidelijken. Uit de natuurstudie bij de aanvraag blijkt niet duidelijk in welke mate reeds werd tegemoetgekomen aan die gevraagde verduidelijking.

Een gerichte telling kan een duidelijker beeld geven, hetgeen dan kan zorgen voor meer gerichte milderende maatregelen/post-monitoring.

- Aangaande de vleermuizen: Er werden geen inventarisaties uitgevoerd ter hoogte van de projectlocatie en ter hoogte van het Albertkanaal nabij de projectlocatie, reden waarom het Agentschap voor Natuur en Bos de meest strikte maatregelen oplegt.

Moesten beide elementen duidelijker in beeld gebracht zijn, zouden er meer gerichte maatregelen kunnen worden opgelegd, doch dat lijkt voor de aanvrager van ondergeschikt belang, nu ondanks de vraag van Agentschap voor Natuur en Bos geen verduidelijking kwam.

5) ECONOMISCH

a)

De eventuele waardevermindering van de woningen en eigendommen in de omgeving van de windturbines is duidelijk voor vele bezwaarindieners een grote bezorgdheid.

Ook de vrees voor het niet succesvol ontwikkelen van het bedrijventerrein, voor de commerciële schade en voor de onverhuurbaarheid van weilanden voor dieren, leeft duidelijk onder de bezwaarindieners.

Er wordt ook opgeworpen dat ingevolge de slagschaduw de eigen zonnepanelen minder zullen opbrengen en de omvormer sneller zal verslijten.

Hoewel voor elk van deze bezwaren begrip kan worden opgebracht, zijn het vergunningstechnisch geen relevante elementen.

b)

De economische meerwaarde van een windturbineproject is een onderdeel van het totale pakket van de Vlaamse hernieuwbare energiesector.

Het project komt ten goede aan het algemeen belang, en het plaatsen van windturbines past op zich in die filosofie.

Dat de opbrengst niet naar de gemeente of de inwoners gaat, kadert daar evenzeer in, en is daarenboven ook geen vergunningstechnisch argument.

c)

De keuze voor een al dan niet coöperatieve structuur ligt geheel bij de aanvrager zelf.

Hoewel een coöperatie duidelijk wel zou kunnen bijdragen aan het vergroten van het maatschappelijk draagvlak en bijdraagt tot een beter aanvaarding van windturbines, is ook dit geen argument waarmee in de beoordeling van de aanvraag op vergunningstechnisch vlak rekening moet worden gehouden.

6) ANDERE

a)

De communicatie over het project is verlopen conform de bepalingen van het Omgevingsdecreet en de uitvoeringsbesluiten.

De aanvrager heeft niet voorafgaand aan de indiening van de aanvraag een projectvergadering georganiseerd, en heeft enkel tijdens de duur van het openbaar onderzoek meegewerkt aan een informatievergadering.

Er kon dan ook niet meer gecommuniceerd worden dan werd gedaan.

b)

Het is aan de aanvrager om te trachten een maatschappelijk draagvlak te creëren voor een project. De gemeente kan daarin faciliteren, maar het initiatief dient te komen van de aanvrager.

Dat er in casu sprake is van weinig tot geen inspraak van de omwonenden, en van een zeer klein maatschappelijk draagvlak, valt te betreuren, maar doet geen afbreuk aan de aanvraag op zich.

c)

De aanplakking gebeurde conform de decretale bepalingen.

De kennisgevingen en inzagemogelijkheden zijn door de gemeente correct uitgevoerd.

In een bezwaarschrift tijdens het openbaar onderzoek opwerpen dat er problemen zijn met de aanplakking of het openbaar onderzoek, is zeer tegenstrijdig en getuigt van een gebrek aan belang bij dat argument.

d)

De screening van het project wordt uitgevoerd conform de geldende regels.

Deze regels nemen ook de ethische kant van dergelijk project in rekening en laten een afweging van het ethische met het rationele toe binnen een vooropgesteld afwegingskader.

Ook het afwegen van het eventuele ecologische voordeel van de windturbines tegen de nadelen (hinder, economisch, sociaal, ...) ervan voor de omwonenden, gebeurt binnen dit afwegingskader.

De impact van het arrest van het Hof van Justitie van de EU d.d. 27 oktober 2016 op de Vlaamse regelgeving wordt onderzocht.

e)

Algemene bezwaren tegen het principe van windturbines (er zijn er al genoeg, niet eens met de conceptnota, redt de planeet niet, vermindert CO₂-uitstoot niet, projecten zijn resultaat van politieke manipulatie) kunnen niet in rekening gebracht worden bij de beoordeling van een concreet project dat wordt opgemaakt conform de regels die voortvloeien uit de voorafgaande, algemene afweging inzake de opportuniteit van inplanting van windturbines in het algemeen.

Dat er niet genoeg opbrengst zou zijn voor de hele gemeente Zandhoven, hangt samen met de beperkingen van windenergie. De van toepassing zijde regels streven naar een optimaal rendement per windturbinepark, zonder daarbij noodzakelijk te streven naar het voorzien van het hele grondgebied van de gemeente in kwestie van elektriciteit.

f)

Indien de windturbines na de looptijd van de vergunning dienen te worden afgebroken dan zal op dat moment met het afval moeten worden omgegaan zoals dat voorgeschreven wordt door de dan geldende regels inzake afvalverwijdering en recycling of hergebruik.

g)

Er is geen back-up energiebron voorzien.

h)

De betrokkenheid van de burgemeester van Zandhoven in, of diens persoonlijk belang bij, dit project is onbestaande.

Net om alle twijfel dienaangaande weg te nemen, heeft de gemeente een advocatenkantoor in de arm genomen en een objectieve analyse laten uitvoeren van

het aanvraagdossier. Voor een geheel eigen studie van alle aspecten van het aangevraagde project is eenvoudigweg geen tijd binnen de vooropgestelde termijnen waarbinnen geadviseerd moet worden.

i)

Dat in andere gemeenten projecten geweigerd worden, en dat andere projecten geweigerd of aangepast worden, doet geen afbreuk aan het feit dat deze aanvraag hoe dan ook op haar eigen merites beoordeeld moet worden.

Dat particulieren niet steeds de toestemming krijgen om zelf een kleinschalige windturbine te plaatsen, kan aan de voorliggende aanvraag geen afbreuk doen.

j)

Hoe en met wie wordt afgesproken voor het gebruik van de gronden voor de inplanting van de windturbines en de wiekoverslag, valt buiten de vergunning en is aan de aanvrager zelf.

Dat de opbrengst ervan eventueel wel zou toekomen aan omwonenden, brengt niets bij aan de afweging inzake de aanvaardbaarheid van de inplanting van de windturbines.

k)

Indien de windturbines vergund zouden worden, zullen de gemeentelijke rampenplannen waar nodig wel degelijk aangepast worden aan deze nieuwe elementen.

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat een ongunstig advies uit te brengen.

BESLUIT

Artikel 1.

Aan de vraag van W-Kracht nv, gevestigd te Kerkstraat 1 - 8210 Zedelgem-Loppem om de vereiste vergunning te bekomen voor het bouwen en exploiteren van 2 windturbines, gelegen te 2240 Zandhoven, Bisschoppenbos z/nr en Waterschap z/nr, kadastraal bekend afdeling 4, sectie A, perceelnummers 218B, 223F en 249B, zodat de inrichting voortaan omvat:

- Verhardingen met een oppervlakte van 630m²
  - 2 windturbines
  - Het exploiteren van 2 transformatoren van elk 3200 kVA, Rubriek 12.2.2
  - Het exploiteren van 2 windturbines van elk 2.3 MW, Rubriek 20.1.6.1.c)
- wordt een ongunstig advies verleend.

Artikel 2.

Afschrift van dit advies zal overgemaakt worden aan de dienst omgevingsvergunningen, departement Leefmilieu (milieuadvies@provincieantwerpen.be) en de voorzitter van de Provinciale Omgevingsvergunningscommissie.

Namens het college van burgemeester en schepenen,
in opdracht

De Gemeentesecretaris
-g- Annick Smeets

De Burgemeester - Voorzitter
-g- Luc Van Hove

Voor eensluidend uittreksel,
Zandhoven, 25 juli 2017.

in opdracht

De Gemeentesecretaris

De Burgemeester - Voorzitter

Annick Smeets

Luc Van Hove